

“Rüzgara Karşı Felsefe” Kitabı Üzerine

Güncel Önkal

Edebiyat ve felsefe yaşamı yansıttığı kadar yaşamın altında yatan rüzgarları da yansıtırlar; tadları da bundan ileri gelir. Füsün Akatlı edebiyatçılığının yanı sıra üyesi ve bir parçası olduğu felsefe geleneği ile Rüzgara Karşı Felsefe yapıyor.

"Rüzgara Karşı Felsefe" adı öncelikle okuyucuya felsefe kitabı okuyacağını müjdeliyor. Ancak kanmamak lazım; lakin felsefe tadında denemelerden ibaret kitap. Okuyucu sadece adından dolayı hayal kırıklığına uğramakla kalmayabilir. Kitapta yer alan denemelerin hangi tarihte yazıldığı ve hangi bağlamda nerede yayımlanıp/yayımlanmadığı da okuyucunun kitapta yanıtını bulamayacağı sorular. Ayrıca, kitabın bir önsözünün bulunmaması da daha ilk sayfalardan itibaren ne yazık ki davetkâr olmayan bir karşılama ortaya koyuyor.

Bu olumsuzlukların yanı sıra "Rüzgara Karşı Edebiyat" başlığının kitabın özünü daha doğru yansıtacağını düşünüyorum. Başlık dışında içerikte felsefenin yer almadığını anladıktan sonra kitabı okurken üç sorunun yanıtını aradım:

1- Rüzgardan kastedilen nedir?

2- Rüzgara karşı olma durumu nasıl anlatılmaktadır?

3- Rüzgara karşı yapılan (felsefe) edebiyat etkinliğinin koşulları nelerdir?

İşte kitapta arkeolojik çalışma yaparak bulabildiklerim:

Rüzgara karşı olmak öncelikle herşeye rağmen, herşeyin karşısında yer alabilmek ama felsefe yapabilmek lüksünden ödün vermemek olarak anlaşılıyor. Burada ülkemizde yaşanan kültürel erozyona fazlasıyla dokunuluyor. Bir tür sığıktan ve sıradanlaşan yaşamların toplamından rahatsız olabilmek inceliği talep ediliyor okuyucudan. Ancak denemelerin genelinde içinden çıkılamayan ve alttan alta yatan bir entellektüel olma tanımı var. Bu tanıma geçmeden önce zihnimizde sorgulamamız gereken soru şu olmalıdır: "Entellektüel olmak seçkin bir kültürün parmakla sayılan nadide temsilcilerinden olmak demek midir?" Akatlı'nın genel çerçevede ve derin tanımlamalarında yer verdiği kadarıyla evet!

Kanımcı baştan çizilen bu şablona göre kültürle, sanatla, edebiyatla uğraşanlar ve akademik havayı soluyanların karşısında rüzgarın hiç dinmemesi söz konusudur. Rüzgarları arkasına değil karşısına alanların edebiyatı, felsefesi ve sanatı eleştiri yapmaktan öteye geçememiştir. Eleştirilenin yerine konulacak olanın ne olduğu tanımlamak entellektüelin işi olarak görülmez nedense. Sonuçta rüzgar geçici olsa bile rüzgarın şiddeti entellektüel hassasiyetin tarzında tartıldıkça artıyor da artıyor, fırtınaya dönüşüyor.

İkinci olarak; edebiyat yapıtlarının tekil örneklerinden hareketle yazılmış onlarca denemeden ortaya çıkan tabloda entellektüelin kendi rüzgarını kendisi yarattıktan sonra ona karşı durmakta da bireysel ve ruhsal olarak acılarıyla dolu olduğuna dikkat çekmek isterim. Böylelikle yapıtlar ve düşünceler sahiplerinin komplekslerinden bağımsız düşünülemez hale geliyor.

Hasta iyileşmek istemedikçe tedaviler başarılı olamaz. Yaşamımızdaki rüzgarlara karşı durmak için doğru teşhisler yapan düşünörlere, hastalıkları değil tedavileri öven yapıtlara daha çok ihtiyacımız var.